

113 年花蓮縣吉安鄉語文競賽原住民族語朗讀 【太魯閣語】 國小學生組 編號 3 號

Seejiq Tnpusu Taywang

Ita Seejiq Tnpusu o ida ta mnniq dxgal Taywang hini paah sbiyaw, kndkilan kngkingal klgan seejiq o ini pndka nniqan, mniq ddgiyaq ka duma, kiya o Bunun, Truku ni duma na hiya; mniq siyaw gsilung paru ka duma, kiya o seejiq Sbnawan, seejiq Pinuyumayan, wana bi klgan seejiq Yami/Tau ka ga mniq dxgal kska gsilung paru Ran-yi ksun.

Ita seejiqTnpusu o kuxul ta bi ka dxgal nii, ini ta seeliq rnaaw, duri ni ini ta asi qhjii bi mangal ka samat.

Niqan lala bi gaya ta, kiya o tnegsa rudan ta kana, kani ta bi shngii ka suyang bi knkla kndsan nii, dai ta bi lmutut tmgsa ni muda ka saw nii, tai saw aji empshungi knkla kndsan ta ka laqi knxalan sayang.

Wada spgkla thowlang klwaan Taywang ka Seejiq Tnpusu o Amis, Atayal, Paiwan, Bunun, Pinuyumayan, Tsou, Rukai, Saisiyat, Yami/Tao, Thao, Kavalan, Truku, Sakizaya, Sediq, Ha'alua ni Kanakanavu 16 klgan seejiq, kngkingal klgan seejiq o niqan nanak kngkla kndsan, kari, gaya ni bnkung, knlangan dha.

Balay bi niqan endaan ka Seejiq Tnpusu, yaasa ungat patas ka sbiyaw, manu saw kiya do ungat ka seejiq pruwai balay muda rmisuh matas. Endaan ta Seejiq Tmpusu o mkgarang paah snruan rudan. Saw mgmeenu

seejiq ka mkla muda smnru endaan sbiyaw hug? Lala balay o mgrahul mssli siida ka rdrudan emppsnru endaan dha, aji uri o rudan ka smnru endaan sbiyaw quri embbiyax.

Quri qnseejiq o snaw ni kuyuh ka muda smnru endaan dha sbiyaw, kiya ka kiya ni ini pndka ka ssnu dha.

Dkuyuh o muda smnru endaan dha sbiyaw, kiya o tminun, mmkay, mmiyak ni kari endaan dlutut bubu dha sbiyaw.

Dsnaw o muda smnru endaan dha smtrung ana manu endaan dha ngangut, kiya o sntrngan dha seejiq raaw, endaan dha mkeekan emppgeeluk dxgal, quri endaan dha tmsamat, mseupu ni pnswayan emburux paah dlutut dha ni musa thjil isil.

Kana kngkingal klgan Seejiq Tnpusu Taywang o ida niqan knkla kndsan dha msinaw kana. Msinaw o masu ka psnagun, dmuuy bi jiyax ka gmsinaw, kiya ka kiya ni ini hmut msinaw ha! Asi ka niqan pusu psmiyan, jiyax qrasan siida kika msinaw. RudanTruku ga brah mstrung ka embbiyax o pdkaran dha mimah sinaw. Msinaw o niqan gaya, ini imah sinaw kdjiyax ni ini gsuqi mimah sinaw uri. Saw nii ka pusu balay kndsan Seejiq Tnpusu sbiyaw.

# 113 年花蓮縣吉安鄉語文競賽原住民族語朗讀 【太魯閣語】 國小學生組 編號 3 號

## 台灣原住民族

原住民很久以前就居在 Taywang。生長環境不同，有的居住在崇山峻嶺處，布農族、泰雅族…等，有的居住在海邊不遠處，如阿美族、卑南族…等，唯一居住在蘭嶼地區的是雅美/達悟族。原住民不破壞山林，也不會把獵物抓完，有很多禁忌規範，要傳承讓下一代記得。

原住民族有阿美族、泰雅族、排灣族、布農族、卑南族、魯凱族、鄒族、賽夏族、雅美族、邵族、噶瑪蘭族、太魯閣族，撒奇萊雅族，賽德克族，拉阿魯哇族以及卡那卡那富族。各有文化、語言、風俗習慣和社會結構，歷史與文化的重要根源，是獨一無二美麗瑰寶。

我們有歷史，過去沒有文字特別記錄。透過不同的族人在不同的場合中進行口述而流傳。

長者互相述說，成年者對年輕者述說。男女性都會進行口述歷史。女性通常述說部落內的事情，母系親屬的故事、編織，家務事及跟婦女有關連的神話傳說。男人則偏重部落外發生過的事，與他族的接觸互動、爭奪土地的衝突、狩獵的故事、家族的分合及遷徙傳說等。

原住民族幾乎都有釀酒的文化。以糯小米來釀製，通常是在重要的祭儀慶典及特別的日子時，才會釀酒。釀酒過程中也有一些禁忌等問題。